

der her er foreslaaet, da jeg ikke ser, at det, som Befolkningen egentlig trænger til, paa nogen Maade vil blive fyldestgjort ved det foreliggende Lovforslag.

Justitsministeren (Klein): Efter de Bemærkninger, der ere fremsatte i Dag, er der egentlig ikke meget for mig at sige i dette Dieblif, og dog ønskede jeg at gjøre nogle Bemærkninger inden denne Sags Forhandling slutter, og Lovforslaget, som jeg vil antage vil blive Tilføjet, maatte blive henvist til det Udvalg, der er nedsat af det ærede Thing til at behandle et Lovforslag angaaende samme Gjenstand. Jeg ønsker at sætte i Spidsen for mine Udtalelser den Bemærkning, at jeg ikke benægter Muligheden af, at der kan være enkelte Personer, som enten ifølge særegne Naturgaver eller ifølge et ganske særligt Studium eller en uvidillet Erfaring i visse Retninger kunne være i Besiddelse af Evne til at virke heldigt til Helbredelse navnlig af enkelte Sygdomme eller Ondt. Men uagtet jeg indrømmer dette, saa lægger jeg paa den anden Side ikke Skjul paa, at jeg har den Overbevisning, at Troen paa de saakaldte Kvaakvalveres Evne til at helbrede og læge er altfor meget udbredt, at der er tilstede rundt omkring i Befolkningen i den Henseende megen Overtro og megen Fordom. Jeg har tidligere havt Leilighed til at udtale, at jeg veed, at denne Overtro, denne Fordom, som jeg kalder den, er ikke eiendommelig for en enkelt Samfundsklasse, men den findes i alle Samfundsklasser i By og paa Land, hos Rige og hos Fattige, hos dem, der høre til de maaste høiest stillede Samfundsklasser, saavel som hos dem, der høre til de lavest stillede. Som Følge deraf betragter jeg Kvaakvalveriet, saaledes som det nu finder Sted, som et Ondt. Naar man da vil spørge, hvorfor jeg dog gjentagne Gange har i Gjærningen vist min Villighed til at yde Bidrag til en Forandring i den nugældende Kvaakvalverlovgivning og navnlig til en Forandring i Retning af Frihed, da er det, fordi jeg tilbøielig er enig med, hvad der navnlig blev udtalt af det ærede Medlem for Ringkjøbing Amts 5te Valgfreds (Clausager). Jeg er enig med ham i den Betragtning, at den bedste Maade, og rettere sagt den eneste Maade, hvorpaa man kan vente, at det Ondt, hvortil jeg har henvist, skal kunne forsvinde efterhaanden, er den, at man faar saa at sige Befolkningen selv til at tage Parti med Oplysningen mod Kvaakvalveriet, at man med andre Ord faar Forholdet vendt om; thi nu er Forholdet — det maa jeg indrømme — dette, at man er mere tilbøielig til at tage Parti med Kvaakvalverne end mod Kvaakvalverne, og jeg tror derfor ikke, at man i Længden kan naae til det, jeg anser for det Ænskelige, ved at blive staaende ved at haandhave de nugældende Straffebestemmelser; thi jo mere de bringes i Anvendelse, uden at man tillige gjør noget Andet, desmere

fremkalder man Martyrdom i Massens Dine. Jeg ønsker altsaa, fordi jeg erkjender, at Ondet er tilstede, at vinde Bundsforvandle i Befolkningen for den Anskuelse, jeg anser for at være den rette. Jeg sagde imidlertid, at jeg kun tilbøielig kunde være enig med det ærede Medlem for Ringkjøbing Amts 5te Valgfreds (Clausager). Jeg tror nemlig, at det ikke gaar an ene og alene at søge Midlet mod Ondet i, hvad et andet æret Medlem kaldte, den Kontrol, som Folket selv er bedst flittet til at øve, og jeg er altsaa i den Henseende uenig med den nævnte ærede Taler (Rasmussen). Jeg tror ikke, man med Nøiagtighed kan overlade det til Befolkningen alene at føre den Kontrol, hvorom der her er Spørgsmaal, og det af den Grund, at Befolkningen paa det Omraade, hvorpaa vi her bevæge os, er og kan ikke være andet end utyndig. Her er det igjen ikke enkelte Samfundsklasser, hvorom Taler er, men det er hele den store Befolknings Masse, som ikke er særlig sagtyndig. Den er paa dette Omraade utyndig og mangler derfor de nødvendige Forudsætninger for med Sikkerhed at kunne dømme om en Persons Dygtighed, der fremtræder som Læge, om han i Virkeligheden er dygtig eller kun giver sig ud for at være det. Jeg kan derfor ikke berolige mig med den Kontrol alene, der skal udøves af Befolkningen selv, og jeg finder det ikke forsvaret at berolige sig alene ved denne Kontrol, netop fordi det her dreier sig om Noget, som det vilde være høist urigtigt ganske at overlade til Afgjørelse efter abstrakte Frihedstheorier. Her, hvor det dreier sig ikke om den enkelte Mand's Berettigelse til paa sit eget Omraade at gjøre, hvad der synes ham selv rigtigst og bedst uden at kræve nogen Anden, men hvor det dreier sig om Folks Helbred og Liv, og hvor der ikke alene er Tale om den enkelte Person, men hvor Sagen let kan faae en meget stor Udstrækning, idet en Enkelt's Sygdom og en Enkelt's Forsømmelse af at søge Lægedom for sit Ondt kan føre til, at store Kæbse af Samfundet udsættes for ubodelig og ulægelig Glendighed, — her kan man ikke gjøre gjældende abstrakte Frihedstheorier om Individets Ret; thi lige over for Individets Ret staar her i allerhøieste Grad Samfundets Ret. Ved Siden af den Kontrol, som altsaa Befolkningen selv baade kan og skal udøve, og som jeg ønsker at opfordre den til at udøve, maa der have andre Kontrolmidler. Det var Tanken i det Forslag, som jeg tillod mig at forelægge i det andet Thing i forrige Samling, at jeg vilde gjøre en Kontrol mulig ikke alene fra Befolkningen, men ogsaa fra Sagtyndiges Side, og at jeg vilde vinde Befolkningens Sympathi for Sagen. Jeg vilde om muligt føre den tilbage fra den Sympathi, som den paa Forhaand er tilbøielig til at nære for de uegaminerede Læger, derved, at jeg gjorde det muligt at tilvejebringe en Udskillelse mellem de enkelte begavede og virkelig dygtige Personer, hvis Vir-